

HOUSE OF PLANTS

Tropische planten, succulenten, cactussen en luchtplanten in huis

Caro Langton en Rose Ray

FORTE GROEN

INHOUD

9 **HET HUIS**

het verhaal, de filosofie en leven met planten

19 **KEN JE PLANTEN**

verzorging van cactussen, vetplanten, luchtplanten en tropische planten; een terrarium beplanten

73 **JE PLANTEN VERZORGEN**

zelfgemaakte potten, potgrond en plantenvoeding

103 **JE PLANTEN DELEN**

stekken en scheuren

131 **WONEN MET PLANTEN**

de perfecte plant op de perfecte plaats; zelfgemaakte plantenhangers, minituintjes en wanddecoraties

217 **HET SAMENZIJN**

feestelijke arrangementen met planten

231 **FAQS**

234 **REGISTER**

238 **VEEL DANK**

PLANTEN IN DIT BOEK

Aluminiumplant
Pilea cadierei blz. 68, 141

Apenstaartcactus
Hildewintera colademononis blz. 204, 207

Avocado
Persea americana blz. 105, 128

Bulbosa
Tillandsia bulbosa blz. 51, 181

Butzii
Tillandsia butzii blz. 46, 51, 181

Caput-medusae
Tillandsia caput-medusae blz. 51, 179, 218

Dikblad
Crassula ovata blz. 110, 119, 161, 213

Echeveria
Echeveria setosa blz. 162

Erwtenplantje
Senecio rowleyanus blz. 175

Gatenplant
Monstera deliciosa blz. 110, 155, 170, 173

Geluksklaver
Oxalis triangularis blz. 119, 152

Geranium
Pelargonium blz. 192

Goudpalm
Dypsis lutescens blz. 57, 149, 173

Graslelie
Chlorophytum comosum blz. 11, 57, 155, 199

Grijsaardcactus, grijsbaardcactus
Cephalocereus senilis. blz. 11, 215

Hypoestes
Hypoestes phyllostachya blz. 68

Indische rubberboom
Ficus elastica blz. 22, 58, 151, 173, 197

Ionantha
Tillandsia Ionantha blz. 46, 51

Kentiapalm
Howea belmoreana blz. 149

Klimvijg
Ficus pumila blz. 58

Kokerbromelia
Aechmea fasciata blz. 84, 208

Kwartjesplant
Aspidistra elatior blz. 57, 119, 132, 138, 199

Lepelplant
Spathiphyllum wallisii blz. 57, 199, 231

Moederplant
Saxifraga stolonifera blz. 68

Oaxacana
Tillandsia oaxacana blz. 51, 221

Paradijsvogelbloem
Strelitzia reginae blz. 189

Pannenkoekplant
Pilea peperomioides blz. 26, 110, 141, 231

Pauwenplant
Calathea blz. 119, 155, 191

Plagiotropica
Tillandsia plagiotropica blz. 221

Scindapsus
Epipremnum aureum blz. 110, 135, 231

Sedum
Sedum morganianum blz. 211, 213

Sierasperge
Asparagus setaceus blz. 132, 137

Vioolbladplant
Ficus lyrata blz. 151, 173

Vriendschapplant
Pilea involucrata blz. 68

Vrouwentongen
Sansevieria trifasciata blz. 106, 108, 119, 194, 199, 231

Xerographica
Tillandsia xerographica blz. 46, 51, 218

Zaagcactus
Epiphyllum anguliger blz. 29, 200

Zamioculcas (ofwel ZZ-plant)
Zamioculcas zamiifolia blz. 197, 231

TROPISCHE PLANTEN

Tropische planten brengen met hun verschillende bladvormen, exotische tekeningen en intense kleuren elke kamer onmiddellijk tot leven. Ze nemen weliswaar meer plek in dan de meeste vetplanten, maar hun aanwezigheid zorgt ook voor ruimtelijkheid omdat de muren erachter lijken te verdwijnen. Ze zijn ook geschikt voor kleinere appartementen en flats waar ze in een vergeten hoekje van de slaapkamer of woonkamer mooi tot hun recht komen.

Tropische planten groeien sneller dan vetplanten en luchtplanten en reageren daarom ook snel op veranderingen in de omstandigheden. Ze groeien van nature naar licht- en warmtebronnen en spreiden of ontkrullen hun bladeren nadat ze zijn begoten. Ze zijn een plezier in huis omdat duidelijk te zien is hoe ze profiteren van je goede zorgen. Ze geven ook iets terug: omdat hun bladeren zich hebben aangepast aan fotosynthese met beperkt zonlicht, zuiveren ze de lucht die we inademen beter dan andere kamerplanten. In steden als Delhi, waar de luchtvervuiling een enorm probleem is, worden binnenshuis tropische planten zoals de arecapalm, de lepelplant en de scindapsus gehouden, omdat zij verschillende giftige stoffen uit de lucht halen. In onze huizen verwijderen ze chemicaliën zoals benzeen, formaldehyde en kooldioxide. Daarvoor in ruil geven ze een flinke hoeveelheid zuurstof terug.

Wij hebben in dit boek niet gekozen voor bloeiende planten maar voor bladplanten, omdat ze doorgaans minder licht nodig hebben en hun bladeren interessant gevormd en getekend zijn. Bonte (gekleurde) versies van veel algemeen bekende tropische planten zijn overal verkrijgbaar. Opvallende hybriden van de ficus, philodendron en aspidistra zijn mooi maar doorgaans wat minder sterk. Omdat alle vermelde bladplanten afkomstig zijn uit subtropische en tropische streken (waar ze zich hebben aangepast aan halfschaduw), zijn ze geschikt voor huizen met indirect of zelfs weinig licht.

Onthoud dat tropische planten vaker water nodig hebben dan vetplanten en luchtplanten, hoewel we hier alleen de sterkste soorten hebben opgenomen. Ze vragen meer zorg, maar zijn ook geschikt voor vochtige ruimten zoals badkamers en keukens.

EENVOUDIGE VERZORGING | *Als je het nog moeilijk vindt om voor kamerplanten te zorgen, zou je kunnen beginnen met de gemakkelijke kwartjesplant (blz. 138), de vrouwentongen (blz. 199) of de graslelie.*

LICHT

De behoefte aan licht van tropische planten verschilt van plant tot plant, zelfs binnen één geslacht. De bekende Indische rubberboom (*Ficus elastica*) houdt bijvoorbeeld van een plekje met indirect licht, terwijl de dwergficus alleen goed groeit in de schaduw. In het algemeen staan tropische planten het liefst in gefilterd licht.

Natuurlijk licht uit een raam valt altijd op één kant van de plant terwijl de andere kant in de schaduw blijft. Draai daarom je planten af en toe zodat ze gelijkmatig groeien.

Je kunt aan de bladeren zien of je planten de juiste hoeveelheid licht krijgen. Zie bladzijde 64 voor andere tekenen die duiden op te weinig of te veel licht.

TEMPERATUUR

De meeste kamerplanten doen het goed bij een binnentemperatuur van 10-30 °C overdag en iets lagere temperaturen 's nachts. Grote temperatuurverschillen zijn slecht voor planten. Haal ze 's winters weg bij tochtige ramen en deuren of bij radiatoren en andere verwarmingsapparaten. Let er in zomermaanden op dat je planten geen last hebben van een eventuele airconditioning.

VOCHT

Alle planten, ook die uit de tropen, hebben frisse lucht nodig. Open daarom af en toe de ramen, vooral in de warme maanden als het in huis benauwd kan worden. Sommige tropische planten zoals varens houden van een hoge luchtvochtigheidsgraad en voelen zich thuis in een badkamer. De meeste tropische planten die binnen staan, hoeven niet besproeid te worden. Je kunt het beste water op de potgrond gieten.

RUSTPERIODE | *Veel kamerplanten uit gematigde klimaten maken in de wintermaanden een rustperiode door, maar tropische planten zijn gewend aan minder duidelijke seizoenen. Zij reageren op de hoeveelheid regen die ze krijgen. Geef ze in de winter dan ook minder vaak water, en helemaal geen voedingsstoffen, zodat ze kunnen rusten.*

Houd wel in de gaten of ze niet verwelken, want dat kan erop wijzen dat ze iets meer water nodig hebben. Je kunt weer vaker water gaan geven wanneer je ziet dat ze gaan groeien. Dit gebeurt meestal als in het begin van de lente de dagen gaan lengen en de planten hun actieve groeifase ingaan.

Zie bladzijde 61 voor meer advies over het begieten van tropische planten.

SNOEI EN VERZORGING

{ tropische planten }

SNOEIEN

De meeste bladplanten in huis hoeven niet vaak te worden gesnoeid, maar door ze af en toe wat bij te knippen kun je nieuwe groei bevorderen en ze voller later worden, vooral bij hang- of klimplanten. Snoei je planten alleen in hun actieve groeiperiode. Maak een schone snee (dus zonder rafels) boven een oog op de stengel, de plaats waaraan een tak of blad vastzit.

Het is heel gewoon dat oudere planten bladeren laten vallen. Je kunt droge, bruine bladeren gewoon afplukken om het uiterlijk van de plant te verbeteren en de groei van nieuwe scheuten te stimuleren. Op bladzijde 64 vind je meer over wat je kunt doen bij bruine bladeren.

SCHOONMAKEN

Stof maakt de bladeren van je planten dof. Het vermindert bovendien de hoeveelheid licht die ze ontvangen en verstopt de bladporiën zodat ze niet meer goed kunnen ademen. Verwijder het stof voorzichtig met een schone, vochtige spons of doek. Ondersteun daarbij elk blad met je hand.

VOEDING

Tropische planten vinden het heerlijk om extra voedingsstoffen te ontvangen die hun groei en kracht bevorderen. Zie bladzijde 99-100 voor ons recept van zelfgemaakte brandnetelmest.

VERZORGING IN DE VAKANTIE

Als je tijdens je afwezigheid zorgt voor een geschikte temperatuur in huis en alle tropische planten flink water geeft voor je vertrek, kun je ze in hun rustperiode een week of twee zonder problemen alleen laten. Als je in de zomer met vakantie gaat, geef je ze eerst goed water en zet je ze op een plek waar ze niet te lijden hebben van warmte of zon.

Wil je de luchtvochtigheid verder verhogen en tegelijkertijd voorkomen dat de plant te veel vocht verliest, zet de pot dan op een schotel met een laagje kleine steentjes en giet er water tussen. Ook door meerdere planten dicht bij elkaar te zetten ontstaat vanzelf een vochtiger microklimaat. Tropische planten die veel luchtvochtigheid verlangen, kun je tijdelijk luchtig omhullen met een ruime, doorzichtige plastic zak om uitdroging te voorkomen. Maar laat zo'n zak nooit langer dan een week zitten, om verrotting te voorkomen.

Mocht je in de lente of zomer langer dan een week weggaan, bekleed dan een emmer, gootsteen of badkuip met nat krantenpapier en zet je goed bewaterde planten op het papier. Zorg ervoor dat ze niet in het volle licht staan of op een plek waar de temperatuur aan sterke schommelingen onderhevig is. De beste oplossing is natuurlijk om een plantenminnende vriend te vragen of hij af en toe je planten wil verzorgen – en hem als beloning een paar stekjes geven.

BLADSTEKKEN

{ echeveria }

Veel planten kun je met succes vermeerderen door een heel blad, of een stukje daarvan, van de moederplant af te nemen. Het maken van bladstekken lijkt op gewoon stekken. Met deze methode kun je een schare jonge plantjes opkweken, maar je moet wat meer geduld hebben omdat het een tijd duurt voor de blaadjes hun eigen wortelstelsel gaan ontwikkelen.

Voor vetplanten met dikke blaadjes is dit de beste methode. Deze planten laten namelijk al van nature hun lagere blaadjes vallen. Bij veel soorten echeveria, crassula of sedum kun je gezonde blaadjes afnemen door ze voorzichtig af te plukken. Pluk altijd wel het hele blaadje af, inclusief het steeltje.

Bij grotere tropische planten, zoals sansevieria ofwel vrouwentongen (blz. 199) en sommige soorten pilea is alleen al het puntje van een blad voldoende om wortel te schieten in de stekgrond. Als plantenbak gebruik je een ondiepe schaal waarin een laag aarde van ruim 3 cm past.

Deze methode is ook heel geschikt voor het ‘recyclen’ van een plant die stakerig en lelijk is geworden door onvoldoende licht of door ouderdom. Sommige soorten echeveria en sedum hebben de neiging door te schieten, zeker als ze te weinig licht krijgen. Bij deze planten kun je gewoon alle gezonde blaadjes afplukken en daarmee een heleboel kleintjes maken volgens het stappenplan op bladzijde 108. Is de top van de plant nog mooi, dan kun je die in zijn geheel afsnijden en stekken (zie blz. 110).

PLANNING | *Bedenk dat de plantjes die je opkweekt mettertijd dezelfde leefomstandigheden vragen als de moederplant. Vraag je daarom van tevoren af of je voldoende ruimte hebt om bijvoorbeeld alle nakomelingen van een zonminnende vetplant op een zonnig plekje groot te brengen.*

01 Meng voor de stekgrond twee delen cactuspotgrond met een deel zand (of gebruik ons zelfgemaakte potgrondmengsel 02 op blz. 95). Zorg dat je voldoende hebt om een laagje van zo'n 3 cm aan te brengen in een kweekbak of ondiepe plantenbak. Druk de grond licht aan en bespuit het hele oppervlak met water tot het vochtig aanvoelt.

02 Pluk met je vingers blaadjes van de stengel van de moederplant. Kies blaadjes die er gezond uitzien en vermijd slappe of verkleurde blaadjes. Laat afgeplukte blaadjes van echeveria, crassula en andere planten met vlezige blaadjes een paar dagen rusten op een warme plek die gene direct licht krijgt, om de wond te laten indrogen. Met drogen voorkom je dat de plantjes gaan rotten. Bij tropische planten hoef je niet te wachten en kun je meteen door naar stap 03.

03 Leg elk blaadje op de potgrond en zorg hierbij dat de geheelde wond minstens gedeeltelijk in contact is met de aarde. Bij tropische planten als sansevieria ofwel vrouwentongen (blz. 199) kun je het best de 'gewonde' kant rechtop in de aarde drukken om de wortelgroei te bevorderen. Zet de kweekbak op een warme plaats met indirect licht. Afdekken hoeft niet, maar voel wel regelmatig met je vinger of de grond nog licht vochtig is, zonder daarbij de stekjes te verstoren. Is de grond uitgedroogd, bespuit hem dan licht met de plantenspuit.

04 Na ongeveer een maand zie je kleine worteltjes ontstaan. Nog weer een maand later zie je een rozetje van kleine blaadjes. Zijn de worteltjes lang genoeg, bedek ze dan met een beetje aarde zodat ze zich verder kunnen ontwikkelen.

05 Zijn de nieuwe worteltjes eenmaal goed aangeslagen, neem dan met je handen of een schepje het jonge plantje met de omringende grond voorzichtig op en pot hem op in een potje met cactuspotgrond.

ZELF | MAKEN

MACRAMÉ-PLANTENHANGER

Verhuurders zijn niet altijd kien op klussende huurders. Onze klanten zijn erg gecharmeerd van onze geknoopte plantenhangers, maar mensen met een huurwoning zijn er niet altijd gerust op dat ze de hangers kunnen bevestigen zonder de muren te beschadigen. Toch kun je met wat creativiteit en wat eenvoudige hulpmiddelen ‘hangruimte’ creëren. Als je geen spijkers in je muur of plafond wilt slaan, dan kun je plantenhangers aan een gordijnroe hangen of ze met een kleerhanger of S-haak aan de deur van een (keuken)kast of een plank laten bungelen. Kies wel een plekje waar de plant de juiste hoeveelheid licht krijgt.

Deze eenvoudige plantenhanger is geïnspireerd op de macramé-hangers uit de jaren zeventig en is binnen 10 minuten gemaakt. Als je eenmaal weet hoe je een basismodel maakt, kun je versieringen aanbrengen met andere macraméknopen, kralen, metalen ringen en ga zo maar door.

Gebruik touw naar keuze; wij maakten mooie hangers van gevlochten katoen, hennep en jute, goedkope materialen die toch sterk genoeg zijn om een vrij zware plant te torsen.

Om het water geven zo makkelijk mogelijk te maken, kun je een opvangbakje onder de pot bevestigen, zodat je de pot niet telkens uit de hanger hoeft te halen.

BENODIGDHEDEN

8 METER TOUW
MEETLINT
POT
OPVANGBAKJE OF POTJE
HAAK OF SPIJKER

01

Knip het touw in vier stukken van elk 2 meter. Vouw de stukken touw dubbel en leg de lussen over een vastgeklemde stok of opgehangen haak, zodat er acht strengen omlaag hangen.

02

Controleer of alle uiteinden touw op gelijke hoogte hangen. Neem de acht strengen bij elkaar en leg er een grote knoop in, maar houd boven de knoop een flinke ophanglus vrij. De ophanglus moet zo groot zijn dat hij om de haak past waaraan de plantenhanger komt te hangen.

03

Verdeel de acht strengen touw in vier paren. Splits ze zoals ze van nature uit de knoop omlaag vallen, zodat de twee strengen als vanzelf een paar vormen.

04

De eerste knopen komen op ongeveer een kwart lengte onder de ophanglus en bevinden zich straks boven de plant Leg een knoop in elke dubbele streng, op gelijke hoogte, zodat ze een horizontale rij vormen. Komen ze op ongelijke hoogte uit, maak ze dan weer los en knoop ze wat hoger of lager. Voor een grote pot is het raadzaam de eerste rij knopen wat hogerop te leggen.

05

Splits de strengen onder deze rij knopen op en vorm nieuwe dubbele strengen van de linker streng van het ene paar met de rechter streng van het paar ernaast. Leg in deze nieuwe dubbele strengen een stuk lager ook een rij knopen. Zo maak je een netwerk dat de pot veilig omsluit.

06

Neem de uiteinden van alle strengen weer bij elkaar en controleer of ze niet gedraaid zijn of te los zitten. Neem ze in je ene hand en leg er nog een grote knoop in, waar de pot stevig op kan rusten. Controleer of de pot goed in de hanger past en verschuif de onderste knoop zo nodig. Knip tot slot de uiteinden van het koord op de gewenste lengte af. Stop de plant in de hanger.

NA HET WATER GEVEN WORDT DE POT EEN STUK ZWAARDER, ZORG DUS DAT DE HAAK OF PLANK WAARAAN JE HEM OPHANGT STEVIG GENOEG IS.

GATENPLANT

Botanische naam *Monstera deliciosa*
Familie Araceae, aronskelkfamilie
Herkomst Zuid-Mexico
Alternatieven Calathea, chlorophytum

De gatenplant is absoluut een van onze favoriete planten om in een hoek te zetten. Hij gedijt ook bij weinig zorg en aandacht en vormt grote, hartvormige bladeren. Hij is afkomstig uit tropische regenwouden en de gaten in de bladeren dienen om bij flinke buien regenwater door te laten. De gatenplant is een echte persoonlijkheid die tegen een stootje kan. Hij is evenwel ook een flinke groeier, die op den duur aardig wat ruimte inneemt.

LICHT	Deze plant houdt van helder, indirect licht. Bij te veel zon vergelen de bladeren maar bij te weinig licht vormt de plant niet de karakteristieke bladeren met gaten.
TEMPERATUUR	Liefst 18-24 °C in lente en zomer, maar mag iets warmer of koeler.
WATER	Geef pas royaal water als de bovenste 3 cm van de potgrond droog aanvoelt. Besproei met mos beklede steunen regelmatig; ook dat helpt de plant gezond te houden in een droge ruimte.
VOEDING	Geef in de lente en zomer eens per maand wat plantenvoeding om de groei te bevorderen.
VERPOTTEN	Verpot de plant zo nodig in het voorjaar. Gebruik hiervoor potgrondmengsel 01 (blz. 95).
VERMEERDEREN	Stek de plant in het voorjaar (blz. 110).

SLINGERENDE STENGELS EN LUCHTWORTELS | *In plaats van een met mos beklede steun gebruiken wij liever spijkers en touw om de groeiende stengels langs een muur te leiden. Een gezonde gatenplant gebruikt een deel van zijn energie om luchtwortels te vormen, waarmee hij kan klimmen en zich kan vastzetten. Je kunt deze luchtwortels terug naar de pot leiden of, als je een minder wilde uitstraling wenst, de langere exemplaren wegsnoeien. Knip de wortels met een scherpe, schone schaar of snoeischaar dicht bij de stengel af om infecties te voorkomen.*